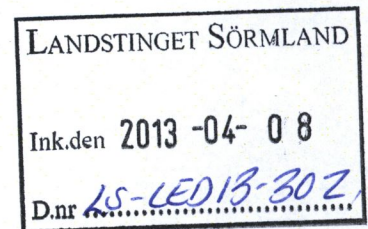

2013-04-08

Interpellation

Till Landstinget Sörmland

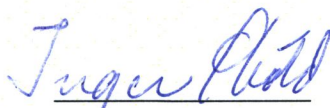
Marknadsföring av verksamheten "Barn som närstående"

Den 1 januari 2010 infördes en ny bestämmelse i Hälso- och sjukvårdslagen och Lagen om yrkesverksamma på hälso- och sjukvårdens område, för att trygga barnen när något allvarligt inträffar i deras närhet. Mer om denna bestämmelse kan läsas i bifogade artiklar (Sörmlandstinget nr 1, 2013, sid. 18-19).

I artiklarna finns information om landstinget Sörmlands beredskap i form av stöd och hjälp till barn när närstående avlider, drabbas av svår sjukdom eller är fast i ett missbruk. Jag anser att denna verksamhet är synnerligen viktig. Väl genomförd är det förebyggande vård, som lindrar mänskligt lidande. Målsättningen är att samtliga verksamheter tar till sig och arbetar med frågan utifrån sina förutsättningar.

Nu till min fråga:

Hur informeras medborgarna i Sörmland om möjligheterna för barn att få stöd när en närstående avlider, drabbas av svår sjukdom eller är fast i ett missbruk?

Inger Sköld (C)

FAKTA BARN SOM NÄRSTÅENDE

Rådet Barn som närstående är en koncernövergripande grupp som stödjer landstingets utvecklingsarbete med barn som närstående i patientnära verksamhet.

Följande verksamheter har representation i rådet:

- Barn- och ungdomspsykiatri
- Barnhälsovården i Sörmland
- Folkhälsocentrum
- Habilitering- och Hjälpmedelsförvaltningen
- Lektärin, Barn och ungdomsmedicinska kliniken
- Palliativa rådet
- Paramedicin
- Sjukhusbiblioteket
- Sjukhuskyrkan
- Vuxenpsykiatri

FAKTA

Den 1 januari 2010 infördes en ny bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen och i Lagen om yrkesverksamma på hälso- och sjukvårdens område. Den nya skrivningen innebär att när något allvarligt händer i ett barns närhet har de rätt till information, råd och stöd av hälso- och sjukvården och dess personal. Det gäller barn där någon dem närstående lever med eller drabbas av

- Fysisk sjukdom/skada/funktionsnedsättning
- Psykisk störning/sjukdom/funktionsnedsättning
- Missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel
- Om den närstående oväntat avlider

Den nya lagtexten ställer krav på landstingets samtliga patientnära verksamheter inom hälso- och sjukvården, rehabilitering och hjälpmedel, Karsudden och Folketandvården

Lena Holmberg-Broström och Micke Bejmar arbetar för att få barn till närstående med psykisk sjukdom att själva må bättre.

Bättre kommunikation i familjer med psykisk sjukdom

En av de viktigaste sakerna för att skydda barn mot att må dåligt själva när föräldern är psykiskt sjuk är att de kan prata öppet med föräldern om sjukdomen. Inom psykiatri i länet är detta ett prioriterat arbete som ligger väl i linje med riktlinjen "barn som närstående".

Psykiatriska mottagningen i Flen är en av de psykiatriska mottagningar i länet som kommit långt med sitt barnrättsarbete.

– Vi håller på att uppdatera vår handlingsplan för vårt arbete med barnrättsfrågor och under hösten har jag och min kollega Lena Holmberg-Broström avslutat en utbildning i Beardslees familjeintervention, säger arbets terapeut Micke Bejmar,

Den evidensbaserade metoden har till syfte att minska barnens risk att insjukna själva genom att stärka skyddande faktorer; öka barnens förståelse för föräldrarnas sjukdom, öka öppenheten inom familjen om sjukdomen, främja föräldrarnas medvetenhet om andra skyddande faktorer såsom fungerande skola, kompisrelationer och intressen.

– Vi informerar och utbildar familjerna om sjukdomen för att ta bort skuld- och skamkänslorna från barnen. De tror ofta att det är deras fel att föräldrarna beter sig som de gör, berättar skötare, Lena Holmberg-Broström.

PÅ MOTTAGNINGEN DISKUTERAR personalen vilka patienter med barn som kan vara aktuella för

metoden. Därefter kontaktas familjen för ett första samtal.

– Deltagande är helt frivilligt och vi trodde vi skulle möta större motstånd än vi hittills gjort, säger Lena Holmberg-Broström.

Först träffar behandlarna föräldrarna för att gå igenom barnens situation och prata om föräldrarnas sjukdom och vilken kunskap barnen behöver. Nästa steg blir att träffa barnen för att höra deras historia. Micke Bejmar berättar att de helst har dessa möten i hemmen.

– De flesta barnen tycker det är spännande när vi kommer och vill visa oss deras rum och grejor. Vi kan sitta ner och bygga lego eller rita samtidigt som vi pratar med de yngre barnen och de äldre barnen är gärna med och läser och skriver själva svar på våra frågor.

HAN BERÄTTAR VIDARE att det är vanligt att barnen kommer i skymundan när föräldrarna själva mår dåligt. Genom samtalen med psykiatri får barnen stöd och hjälp att ta plats i familjen igen.

– Jag blir berörd av att det finns så mycket att göra för de här familjerna. Genom ökad kommunikation i dessa familjer kan man lösa många, ofta enkla, problem.

Målet inom landstinget är att det ska finnas representanter på varje psykiatrisk mottagning i länet med kompetens inom Beardslees familjeintervention som hjälper barnen må bra när föräldrarna mår psykiskt dåligt. *

TEXT & FOTO LENA BOSDOTTER ROSTEN

neringsunderlag för samtal med barn som närstående. Det går även bra att skicka frågor till rådets e-post: barnsomnarstaende@dll.se eller att ringa någon av rådets medlemmar (en fullständig lista finns på Insidan)

–Ta gärna ett helhetsgrepp på barnrättsarbetet och titta på hur ni jobbar med barn och unga utifrån både patient- och närståenderollen. Se arbetet med riktlinjen som en möjlighet att tillgodose barns rättigheter till information, hälsa, trygghet och skydd. Arbetet med barn och unga som närstående förebygger även ohälsa och nyrekrytering till vården, säger Monica G Wallin.

RÅDET KOMMER GE sig ut på en informations-turné i länet för att prata om riktlinjen och hur verksamheterna ska kunna anpassa den till sitt dagliga arbete. De kommer bjuda in chefer och barnrättspiloter och berätta om vad som gäller och vilket stödmaterial som finns framtaget. Så håll utkik på ett sjukhus nära dig. *

TEXT & FOTO LENA BOSDOTTER ROSTEN

Trygga och förebygga – barn som närstående

Varje år drabbas många barn och unga i Sörmland av att någon i deras närhet blir allvarigt sjuk, skadas, har missbruks- och beroendeproblematik eller dör. En ny bestämmelse i Hälso- och sjukvårdslagen ger barn som närstående rätt till information, råd och stöd från sjukvården och rehabiliteringen. Syftet är att synliggöra barnen så de blir trygga i situationen och förebygga deras ohälsa.

– Lagbestämmelsen innebär ett paradigmskifte. Tidigare har vården haft ett patientorienterat uppdrag men nu behöver man se till helheten. Fokus måste breddas och bli mer familjeorienterat än tidigare. Det handlar om en ny målgrupp – en grupp medborgare som inte är sjuka, berättar Monica G Wallin, barnrättsstrateg på Folkhälsocentrum.

För att omsätta lagen i praktiken har en riktlinje tagits fram. Den gäller alla patientnära verksamheter och beskriver landstingets

ansvar inom detta område. Ansvaret ligger i första hand på verksamhetschefen. De ska se till att en handlingsplan utformas för sin verksamhet och att medarbetarna får stöd och utbildning så de blir trygga i sin roll och vet hur de ska bemöta och ta hand om dessa barn, säger Monica G Wallin.

HON BERÄTTAR VIDARE att många verksamheter har påbörjat arbetet. Ofta börjar de med att göra en inventering. Hur ser det ut hos oss? Hur många barn är berörda? Nästa steg är att fundera på hur man ska arbeta vidare. Vilken barnkompetens som finns och vem som ansvarar för vad. Det sista steget är sedan att utforma en handlingsplan för verksamheten.

– Förutsättningarna är olika för olika verksamheter så det går inte att göra någon generell modell för det här arbetet. Alla verksamheter behöver göra sitt eget genomlysningssarbete för att kunna ta fram en handlingsplan, säger Monica G Wallin.

Monica G Wallin är barnrättsstrateg på Folkhälsocentrum och sammankallande för rådet "Barn som närstående".

FÖR ATT STÖDJA verksamheternas arbete finns rådet *Barn som närstående* dessutom finns cirka 200 barnrättspiloter som kan hjälpa till. På Insidan finns stöd till chefer och medarbetare. Där finns verktyg med vägledning; checklistor, foldrar med information till föräldrar och förskola, stödmaterial och pla-